

Ideje in organizacija

Bliža se jesen in z njo poživiljena prosvetna in politična dejavnost. S tem pa tudi potreba po širši razpravi o tem, kako poživiti politični delo Slovenske skupnosti kot edine slovenske politične stranke med slovensko manjšino v Italiji, kajti vse ostale stranke, ki jih volijo Slovenci — celo večina Slovencev — lahko imajo bolj ali manj pozitiven odnos do problemov slovenske manjšine, niso pa SLOVENSKE stranke. Njihovo osnovno zanimanje velja vedno predvsem reševanju bistvenih problemov italijanske narodne skupnosti, slovenskim velja le njihova večja ali manjša dobrohotnost — ali nedobrohotnost. Slovenska skupnost pa je — ali bi vsaj morala biti — stranka, ki ima prvenstveno pred očmi probleme naše manjšine, naše narodne in manjšinske skupnosti.

Pri volitvah 15. junija je doživela Slovenska skupnost določen neuspeh z absolutnim in sorazmernim zmanjšanjem glasov in z izgubo nekaj predstavnikov v občinskih svetih in v pokrajinskem svetu v Gorici. To ni vzrok za pesimizem, razodeva pa določeno krizo in upad politične volje in idejnega navdušenja, ki sta ustvarila Slovensko skupnost in ji dajali zagona. Zdaj bo treba resno in temeljito pretestiti vprašanje, kaj je temu vzrok. Vzrokov je pravzaprav več. Gre za to, da se jih v svobodni in iskreni diskusiji razkrije in ugotovi. Samo tako jih bo mogoče zares odpraviti.

Nedvomno bo taka odkrita in temeljita razprava dognala predvsem dva vzroka, ki sta povzročila delni neuspeh pri volitvah 15. junija: pomanjkanje terenskih organizacij in določeno pomanjkanje jasnih političnih idej.

Doslej je Slovenska skupnost vse preveč gradila na raznih že obstoječih organizacijah nepolitičnega značaja na terenu, v smislu, da se je obračala pač predvsem na tiste, ki so že delali in se izkazali na kakem drugem področju organiziranega delovanja. Toda prišel je čas, da začno načrtno, vztrajno in dosledno graditi in razprezati po terenu svojo lastno politično organizacijo. V vsaki vasi, v vsakem predmestju in v vsakem mestnem okraju bi bilo treba najti ljudi, ki bi se povezali v terenski odbor Slovenske skupnosti. Teren bi bilo treba razgibati s političnimi predavanji in odkritimi diskusijami. Seveda ne vse hkrati in na mah. Potem bi skušali opraviti preveliko in pretežno nalogo v eni sapi, ampak premišljeno, časovno razporejeno, a vztrajno in brez odlašanja in obotavljanja. Pobudo je treba dati od zgoraj, iz vodstva, potem pa se bo našlo vedno več sodelavcev. (Dalje na 8. strani)

Je možna vlada s komunisti?

Danes se obnavlja parlamentarna dejavnost po poletnih počitnicah. V razpravo bodo prišli najprej odloki, ki jih je sprejela vlada za ozdravitev ali bolje rečeno za omiljenje gospodarske krize in ki jih mora parlament uzakoniti. Parlamentarna debata o tem obeta biti vroča in težka. Pri tem se lahko zgodi, da se bo znašla vlada pri kakem glasovanju v manjšini in tako lahko pride tudi do vladne krize, morda prav nenadne. Spodrsne ji lahko na prosluli »pomarančni lupini«, čeprav nima dejansko nihče interesa na tem, da bi v tem obdobju, ko se gospodarski in socialni problemi zaostrujejo in jih lahko reši le učinkovita vlada z zanesljivo večino v parlamentu. Toda logika ne gre vedno vstric s politikom in je marsikdaj v direktnem nasprotju s strankarskimi političnimi interesi. Tako bi morali biti pripravljeni na vse, čeprav moramo upati najboljše.

Vsekakor bo parlamentarna debata o vladnih ukrepih proti gospodarski krizi velika preizkušnja za vlado, pa tudi za posamezne stranke, tako vladne kot opozicijske. Pokazala bo, če je vladna večina trdna ali le fikcija. Dala bo socialistični stranki priložnost, da jasno pokaže svoje stališče do vlade in do komunistov. Danes vlada o tem še velika nejasnost ne samo v javnosti, ampak tudi v socialistični stranki sami. Medtem ko kaže, da je sedanji socialistični tajnik De Martino za trajnejše sodelovanje s komunisti in je že zelo zblížal stališči obeh strankinih tajništva do določenih pojavov in problemov, kot npr. glede presoje dogajanja na Portugalskem — v znani skupni De Martino - Berlinguerjevi iz-

javi glede politične krize in odnosov med komunisti in socialisti na Portugalskem — in glede sestavljanja občinskih, pokrajinskih in deželnih odborov, pa je dal bivši socialistični tajnik in »večni« De Martinov tekmelec Mancini izjavo, ki se zavzema za samostojnost socialistične stranke nasproti komunistični stranki, kaže pa tudi, da je za obnovitev levo-sredinske koalicije. »Medtem ko je levo-sredinska koalicija na periferiji skoraj izginila, pa prihaja v Rimu samem vedno bolj v ospredje«, je zapisala v sredo »La Stampa«. Mancini ima ugled v stranki in nedvomno mnogi mislijo tako kot on. Tako je posijal s to njegovo izjavo žarek upanja v »somrak Italije«.

Debata v parlamentu se bo gotovo vrtele predvsem okrog »poprakov«, ki jih bosta predložili komunistična in socialistična stranka. Pri tem se bo videlo, če bo socialistična stranka vztrajala, da podpre vlado le, če vzpostavi ta »nov odnos« s komunisti, ali pa bo dejansko pokazala svojo avtonomnost nasproti njim in bo podprla vlado zaradi nje same, namreč da ne bi padec vlade pahnil Italije v krizo, o kateri nihče ne more reči, kako bi se končala. Nove volitve pa bi ohromile reševanje vseh problemov za mesece, kar bi seveda močno poslabšalo gospodarsko krizo in socialne napetosti. Poleg tega bi razžarile politične in ideološke strasti ter postavile Italijane pred nekako plebiscitarno izbiro, ali naj pridejo komunisti na oblast ali ne.

Vprašanje je, kaj bi se zgodilo, če bi bili komunisti pritegnjeni v vlado. Težko je misliti, da bi nasprotstva med njimi in KD

(Dalje na 7. strani)

Nov sporazum med Egiptom in Izraelom

Izrael in Egipt sta sklenila nov sporazum glede Sinaja. Vztrajna prizadevanja ameriškega zunanjega ministra so se torej uspešno končala. Izraelske sile se bodo na osnovi novega sporazuma spet umaknile za nekaj kilometrov proti vzhodu, obe državi pa sta se obvezali, da ne bosta uporabili sile in da bosta spoštovali določila pravkar sklenjenega sporazuma vse dotlej, dokler ne bo dosežen nov.

Zahodni tisk predvsem opozarja, da je s širšega političnega stališča pri novem sporazumu značilno, da so se Združene države neposredno angažirale ne samo politično, kar je povsem naravno glede na dejstvo, da danes tudi Egipt pripada njihovega vplivnostnemu območju, temveč tudi s svojimi najmodernejšimi tehnološkimi in-

strumenti in celo z določenim številom civilnih izvedencev, ki bodo opravljali vlogo čuvajev miru.

Nov sporazum prav gotovo utegne postati pomemben in dragocen dejavnik na poti h globalni in dokončni rešitvi bližnje-vzhodne krize, a hkrati vsebuje tudi nekatere nevarne klice. Videti bo namreč treba, kako bodo na sporazum reagirale ostale arabske države in zlasti palestinske gverilske organizacije, ki se upravičeno boje, da bi morebitni dokončni sporazum med Egiptom in Izraelom prizadejal nepopravljivo škodo njihovem boju. Končno je treba računati tudi na Sovjetsko zvezo, ki je v zadnjem času, kot vse kaže, puščala Amerikancem proste roke, a ki utegne tudi svoje ravnanje iznenada spremeniti.

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 7. septembra, ob: 8.00 Koledar 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. Maša. 9.45 Albert Roussel: Godalni kvartet v d duru. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Modra čepica«. Napisala Alma Meillo Calvino, prevedla Desca Kraševc. III. del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.30 - 15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Tonko«. Radijska drama, napisala Yasushi Inoue in Izuho Sude, prevedel Vinko Veličič. RO. Režija: Jože Peterlin. 16.45 Operetna fantazija. 17.30 Hiti na 45 obratov. 18.00 Nedeljski koncert. 19.00 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Sport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.25 Pesmi za vse okuse.

: : PONEDELJEK, 8. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.50 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Literarni sprehodi po naših krajih - Trobentač Tone Grčar, pianist Aci Bertonec. Arthur Honegger: Intrada; Pavel Šivic: štiri skladbe - Trst in okolica v zgodovini Matija Sile - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba v noč.

: : TOREK, 9. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medira za pihala. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Baritonist Vladimir Ružjak in Zagrebški kvartet. 18.50 Ansambel »Andrea Centazzo Ictus«. 19.00 Slovenski biografski roman (Martin Jevnikar). 19.15 Za najmlajše: Okno v svet narave: »Blatno jezero«. Napisal Franc Jeza. RO: Režija: Stana Kopitar. 20.00 Sport. 20.35 P. I. Čajkovski: »Pikova dama«, opera. Orkester in zbor ljubljanske Opere vodi Bogo Leskovic. 21.15 Nežno in tiho.

: : SREDA, 10. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Zbor »I Madrigalisti di Gorizia«, vodi Orlando Dipiazza. 18.55 Kvintet Reda Garlanda. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Zbori in folklor. 20.00 Sport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Aladar Janes. 21.35 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

: : ČETRTEK, 11. septembra, ob: 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 E. Grieg: Norveški plesi, op. 35. 19.10 Človeško telo in njegove obrambne sposobnosti (Giovanni Marozzi). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Sport. 20.35 »Vdova«, Igra v treh dejanjih, napisal Renato Simoni, prevedla Jadviga Komac. Izvedba: SSG v Trstu, režija Adrijana Rustja. 21.55 Oddih ob glasbi.

: : PETEK, 12. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Carlo De Incontrera: Koncert za klavir, godala in tolkala. 18.55 Ansambel »Iron Stars«. 19.10 Ne počitnice. 19.20 Jazz. 20.00 Sport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalni instrumentalni koncert. Vodi Herbert von Karajan. 22.10 V plesnem koraku.

: : SOBOTA, 13. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30 15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Claudio Gherbitz. 18.45 Glasbena zlepljenka. 19.10 Spomini in pričevanja. 19.30 Pevska revija. 20.00 Sport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Noč sv. Ivana«. Radijska igra, napisal Atilij Kralj. RO. Režija: Jože Peterlin. 21.20 Deset minut z Mc Coyjem Tynerjem. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Orkester tedna: George Melachrino.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, štev. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Tudi Korzika se prebuja

S presenetljivo odločnostjo so zadnji čas nastopile na Korziki skupine aktivistov, ki se zavzemajo za avtonomijo oziroma, kot kaže, tudi za neodvisnost Korzike, ki pripada Franciji šele nekaj stoletij. Na otoku govori ljudstvo lastno narečje, ki spada k italijanskemu in ne k francoskemu jeziku. Prišlo je že do spopadov s francosko policijo; žrtve so bile na obeh straneh. Seveda je prišlo tudi do aretacij. Pojavlja se celo nekako gverilsko gibanje. Zanimivo pa je tudi, da ima gibanje za korziško neodvisnost zares močno oporo v javnosti, kot je pokazala stavka v večjem mestu Bastiji. Med stavko, ki so jo proglasili aktivisti, so bile skoro vse trgovine zaprte in ceste prazne. Vsa podoba je močno spominjala na stavko, ki jo je oklicala Osvobodilna fronta za 29. oktober 1941 proti okupatorju v Ljubljani, le da je bila stavka v Bastiji čez dan in je zajela tudi trgovine in druge javne lokale.

Gibanje za neodvisnost malih evropskih narodov v Evropi, ki so še ostali pod tujo oblastjo, postaja vse močnejše in širše. Gotovo ga ne bo mogoče več ustaviti. Zajelo je Baske, Katalonce, Irce v Ulstru, Bretonce in druge narode. Za zdaj je omejeno še

na zahodno Evropo, kjer se lahko vsaj do neke mere uveljavlja delno zaradi demokratičnega sistema (čeprav tudi tam ne manjka represalij) delno zaradi gotovosti bližnjega konca Francove diktature zaradi visoke starosti diktatorja. Vendar je pričakovati, da bo prej ali slej zajelo tudi narode v vzhodni Evropi, predvsem v Sovjetski zvezi, ki se je pod Stalinom izneverila Leninovi doktrini, da ima vsak narod pravico do samoodločbe in lastne države, Stalinovi nasledniki pa še niso našli poguma, da bi vsaj tu napravili stalinizmu konec, še vedno upajoč, da se bo proces dekolonizacije ustavil pred mejami sovjetske države.

Najhujšo zatiravsko politiko do podložnih narodov pa izvaja zdaj Francovi fašistični sistem, ki je prav te dni obsodil dva mlada baskovska bojovnika za svobodo na smrt.

NOVO AMERIŠKO POSOJILO

Ameriška bančna zavoda Export-import Bank USA (Eximbank) ter Manufactures Hanover Trust Co. iz New Yorka sta sklenila podeliti skoro 17 milijonov dolarjev kredita jugoslovanski družbi Naftaplain za gradnjo dveh kemičnih tovarn.

SKOZI DALJNOGLED

KAJ ŠE PRIDE?

Mnogi sociologi in filozofi so pesimisti glede prihodnosti: ne toliko zaradi atomskih bomb ali preobljudenosti, ampak bolj zaradi vedno večjih možnosti za demagoško zavajanje mas preko monopola nad množičnimi obveščevalnimi sredstvi, zaradi vedno popolnejšega sistema diktatur in tajnih policij, tako da danes že ni več možen noben upor zatiranih, ki bi obetal uspeh, in zaradi vse hujših oblik kriminala. Spričo vala ugrabitev in okrutnosti, ki jih počenjajo ugrabitelji v Italiji, ter spričo njihove neizmerne pohlepnosti spreletava človeka srh. Strašna usoda uboge 18-letne Cristine Mazzotti bi morala pretresti vsakogar. Pri tem človeku ne gre v glavo, da bi bile policije zares tako brez moči proti ugrabiteljskim tolpom. Ali res ni mogoče nadzirati vsaj sumljivih kriminalcev in pravočasno pregledati vseh sumljivih »cascin«? In zidati protiukrepe, npr. prepoved plačevanja odkupnin, tako da bi odpadel vzrok za ugrabitve? Imamo vtis, da so tudi v tem pogledu, kot še v marsikaterem, oblasti preveč pasivne in pripravljene na vdajo. Zakaj je npr. lahko izginil prosluli Bozzano, morilec Milene Sutter, policiji izpred nosa, ko je bil že obsojen na dosmrtno ječo? Ali ga sploh iščejo? Nekie se reži sodišču v pest — morda pripravljen, da spet mori. Zdi se, da hudobija in krvoločnost zločincev že daleč presegata zločinske metode med drugo svetovno vojno. Toda tedaj se je pošteni svet dvignil proti njim. Danes pa se lenobno in strahopetno vdaja zločincem vseh vrst ter se pusti strahovati in izsiljevati.

šitev življenja mladima Baskoma, ki ju je špansko vojaško sodišče v Burgosu obsodilo na smrt in čakata zdaj v ječi, kako bo odločil diktator Franco: ali bosta morala ubmreti, ali ju bo pomilostil. Obsojenca sta José Antonio Garmendia in Angel Otaegui. Tretji mladi Bask, Jesus Garcia Ripalda, pa je bil ubit od policije v San Sebastianu, ko je nastopila proti demonstrantom, ki so protestirali proti smrtni obsodbi svojih dveh mladih rojakov. Gotovo je dobro, da si naša mladina zavzeto izgrajuje svoj svetovni nazor, vendar pa pri tem ne bi smela pozabiti, da velja eno dejanje vzajemnosti več kakor še toliko lepih besed in dobrih namenov, in zgroziti bi se morala ob misli, da morajo nekje v Evropi mladi z življenjem plačevati podaljševanje anahronistične starčevske diktature.

POTRČ O NALOGI PISATELJEV

Pisatelj Ivan Potrč je odgovarjal na ljubljanski televiziji na vprašanje o bližnjem kongresu jugoslovanskih pisateljev v Beogradu. Iz njegovih odgovorov se je dalo razbrati, da bo glavna naloga kongresa, da zahteva od pisateljev in njihovih društev po posameznih republikah, naj več prispevajo k bratstvu in edinosti med jugoslovanskimi narodi, zlasti s tem, da bi več prevajali iz literatur drugih jugoslovanskih narodov in se zanimali za njihovo kulturo, da bi se tako počutili vsi bolj enotni. Potrč je govoril kot predstavnik slovenskih pisateljev in ni bil prav zadovoljen s sedanjim delom slovenskega pisateljskega društva v omenjeni smeri. Potrč je znan po svojem odličnem romanu »Na kmetih« o seksualni razboritosti prleške kmetice in zadnji čas zlasti po polemičnih nastopih proti Heinrichu Böllu in Edvardu Kocbeku.

STARI DIKTATOR PROTI MLADINI

Mogoče bi bilo dobro, da bi tudi naša mladina priredila kako manifestacijo za re-

BERILO O ŠKRBINI

Pred kratkim je izšel 4. zvezek zbirke »Berila«, ki jih od leta 1971 dalje izdaja Goriški muzej v Novi Gorici, z naslovom »Škrbina na Krašu« s podnaslovom »Izbor objavljenega in neobjavljenega gradiva k zgodovinski in etnološki podobi vasi«. Tudi ta zvezek je kot prejšnji trije izšel v ciklostilirani obliki in v vsebinskem pogledu ohranja dosedanjo metodologijo dela. Izdajatelj v uvodu seznanja bralca, da so v pripravi še štirje zvezki zbirke, ki bodo posvečeni poročnim običajem na Primorskem, krajem Prvačini in Kanalu, v enem zvezku pa bodo objavljeni doslej še neevidentirani spisi zgodovinarja Simona Rutarja.

Prvi članek o škrbinskem »Berilu« je napisal semeniški profesor in prvi slovenski goriški zgodovinar Štefan Kociančič (1818 - 1883), iz latinščine pa ga je prevedel prof. Silvester Kopriva. Prvič je bil objavljen leta 1886 v goriškem nadškofijskem listu »Folium periodicum Archidioceseos Goritiensis«, torej že po avtorjevi smrti. Bil je zadnji iz serije sedemnajstih kronik nekaterih župnij na Goriškem (tako v slovenskem kot v furlanskem delu dežele), ki jih je v goriškem nadškofijskem listu objavil Kociančič. V njem govori o cerkveno - upravnih zadevah, priimkih, ki so razširjeni v vasi, imenih posameznih delov vasi, o različnih prezidavah župne cerkve, omenja pa tudi tri cerkve v bližini Škrbine, ki so že takrat bile v ruševinah, stale pa so na bližnjih vzpetinah nad Vipavsko dolino. Kociančič opisuje tudi notranjost župne cerkve, besedila napisov na njej, z natančnostjo zgodovinarja navaja številne dokumente in arhivske podatke. Pričujoči spis je namreč nastal leta 1882, ko se je pisec kratek čas zadrževal v Škrbini po nasvetu zdravnika in to bivanje izkoristil tudi za brskanje po arhivu škrbinske kuracije. Sem je pripotoval iz Gorice skozi Dornberk in nato na Železna vrata, od koder se mu je razodela značilna kraška pokrajina, ki jo izredno doživeto opisuje.

Drugi spis z naslovom »Kraška vas Škrbina« je ponatisnjen iz Koledarja celjske Mohorjeve družbe za leto 1954, napisal pa ga je škrbinski rojak, učitelj Anton Fakin (1885 - 1963), ki se je po prvi svetovni vojni izselil v Jugo-

slavijo. Članek je etnografske narave, v njem pa je opisano življenje in delo v vasi v polpretekli dobi, navade ob različnih ljudskih, cerkvenih in družinskih praznikih. Nedvomno so to dragoceni podatki, saj vemo, koliko starih običajev je zaradi sprememb v načinu življenja že izumrlo, z izginjanjem teh in tudi starih obrti, orodja, nekdanjih načinov obdelave zemlje pa izginjajo tudi stari slovenski izrazi. V članku so posebej zanimivi opisi nekdanjih iger otrok in pastirjev.

Avgust Dugulin - Maks Potokar (roj 1905), eden od začetnikov narodnoosvobodilnega boja na Krašu in prav tako škrbinski rojak, je prispeval spominsko pričevanje, ki nosi naslov »Škrbina v boju za svobodo«. V njem se na kratko dotakne časa pred prvo svetovno vojno, nekoliko bolj na široko obdobja med obema vojnama, najbolj nadrobno pa se ukvarja z obdobjem narodnoosvobodilnega boja. Pred nami se zvrsti slikovita podoba zgodovine ene od primorskih vasi zadnjih šestih, sedmih desetletij, tako značilna tudi za mnoge druge: razgibano slovensko društveno delovanje zadnja leta pred prvim svetovnim spopadom, propad

avstroogrške monarhije in razočaranje ob prihodu Italije, nastop fašizma in zatiranje slovenske besede, prva znamenja upora proti italijanskemu zavojevalcu že pred samim začetkom vojne, zlasti pa še po njenem izbruhu in končno osvoboditev. Za Tržačane je posebno zanimiv tisti del, ki opisuje skrivno delovanje Pina Tomažiča v Škrbini in okoliških vaseh, čigar starši so doma iz Škrbine. Dugulin omenja njegovo sestro Danico, ki je pozneje, kot znano, skupaj z možem dr. Stankom Vukom tako kot leta 1941 njen brat tragično žrtvovala svoje življenje. Avtor članka je sestavil še kratek seznam žrtev narodnoosvobodilnega boja in seznam spomenikov ter spominskih plošč v vasi, nanašajočih se na to obdobje.

Prispevki, objavljeni v škrbinskem »Berilu«, so nastali v različnih časih in govorijo o različnih vprašanjih, vsi skupaj pa nam dajejo dokaj celovito podobo vasi v preteklosti. »Berila« postajajo tako nekakšni zametki krajevnih monografij, ki naj vzbudijo strokovnjake, zgodovinarje, etnološke in umetnostne zgodovinarje k poglobljenemu raziskovanju naše preteklosti. Hkrati naj vzbujajo zanimanje zanjo tudi pri širših plasteh bralcev, zlasti domačinih, katerim so v prvi vrsti namenjena. Želimo si, da bi sčasoma od ciklostilirane prešla na tiskano obliko. T.K.

Kelti pred Vikingi v Ameriki?

Profesor Harvardske univerze Barracough Fell je predaval na zborovanju ameriških amaterskih arheologov v Cambridgeu v Massachusettsu in razložil svoje pričevanje, da je bila zahodna obala Združenih držav poseljena že v zadnjem tisočletju pred Kristusom od keltskih naseljencev, ki so prispeli iz današnje Portugalske. To dokazujejo po njegovem najdbi, ki so jih izkopal v North Salemu v New Hampshireju in v nekaterih drugih krajih v Novi Angliji. Našli so napise v starodavni pisavi, podobne tistim, ki so jih uporabljali nekdanji prebivavci Portugalske in Kanarskih otokov.

Po slogu sodeč so se naselili keltski kolonisti na zahodni ameriški obali okrog leta 800 pred Kr. in naselbine so trajale,

po mnenju prof. Fella, kakih 500 let, nakar so se naseljenci pomešali z ameriški domačini, Indijanci.

Napisi, vklesani seveda v kamen, so v keltski pisavi imenovani »ogam«, ki so jo odkrili tudi na napisih na britanskih otokih. Po njih bi se dalo sklepati, da so bile razvaline, na katerih so jih našli, svoj čas del svetišča, ki je bilo posvečeno keltskemu sončnemu bogu Belu, njegovi materi Mathairmaboni in boginji mladosti Mabomaboni. Napisi so vklesani v notranjosti stavbe, o kateri misli ta ameriški profesor, da je bila preprosta astrološka opazovalnica.

Prof. Fell trdi, da so poklicni arheologi doslej podcenjevali te najdbe, ker so jih datirali v 17. in 18. stoletje. Fell predava zoologijo na univerzi Harvard, je pa tudi predsednik Društva amaterskih arheologov za razvozlavanje napisov starodavnih kultur.

Vendar je treba biti pri obravnavanju takih starodavnih napisov previden, ker se je že pogosto zgodilo, da so bili izdelani in podtaknjeni od kakih preveč navdušenih »znanstvenikov« in nacionalistov, ki so hoteli s tem podpreti svoje teze ali kako politično gibanje. Tako je npr. znano, da je češki jezikoslovec Hanka svoj čas ponaredil sloviti »kraljevodvorski rokopis«, kjer je razkrinkal šele jurist Masaryk s svojo železno in dosledno logiko; tak ponaredek je baje tudi ruski ep »Slovo o polku Igorovem« in podobnih primerov ne manjka niti drugod. Vsekakor pa bi bilo lepo, če se bo profesorju Fellu posrečilo dokazati

F. M.

PROSTOR MLADIH

Mladinski študijski dnevi v Dragi

Od 1. do 3. septembra smo imeli člani Slovenskega kulturnega kluba študijske dni v Dragi. Vsi smo z resničnim zanimanjem in ognjevitno debatirali o bodočih nalogah našega kluba. O marsičem smo si prišli bolj na jasno in sprejeli tudi nekaj bistvenih zaključkov.

Prvi dan sta nam predavala svoječasni ustanovitelj kluba prof. Jože Peterlin in njegov nekdanji predsednik časnikar Saša Martelanc. Pripovedovala sta nam o tem, kako je SKK nastal, in o problemih, s katerimi se je v začetku boril in jih reševal.

Naslednje dni smo imeli med nami sindikalista Borisa Gombača. Prikazal nam je razmere, v katerih živijo tukajšnji slovenski delavci, in kaj naj bi Slovenska skupnost in Slovenski kulturni klub storila za naše delavce.

Zadnji dan pa smo debatirali sami med seboj o problemih našega kluba. Sklenili smo, da se bomo bolj kot doslej zanimali za socialna vprašanja in sledili aktualnemu družbeno-političnemu dogajanju.

Ti trije dnevi, ki smo jih preživeli v Dragi, so bili res lepi in so nas duhovno obogatili ter moralno okrepili. Upajmo, da so nam dali tudi večjo samozavest in odločnost za reševanje nalog, ki nas čakajo. Tudi v pogledu družabnosti je bilo lepo. Ni manjkalo veselja in humorja. Kuhali smo si kar sami in se počutili vse tri dni kot v pravem »svetu mladih«.

Udeleženko

Odbor Slovenskega kulturnega kluba nam je sporočil, da bo podrobnejše poročilo o teh mladinskih študijskih dneh objavljeno v reviji »Mladika«.

ŠOLA GLASBENE MATICE - TRST

Vpisovanje v glasbeno šolo traja do 15.9. 1975 dnevno od 10. do 12. ure v pisarni Glasbene matice - Ul. R. Manna 29 (tel. 418.605). Pouk se prične v ponedeljek 15.9.1973.

Slovenska skupnost o televizijskih oddajah v slovenščini

Svet Slovenske skupnosti je na svoji seji dne 3.9.1975 obširno razpravljalo o slovenskih televizijskih oddajah, ki jih predvideva državni zakon o reformi radiotelevizijske ustanove RAI. V zvezi s težnjami določenih političnih in stanovskih krogov, ki skušajo izigrati duh in črko zadnjega odstavka 19. člena omenjenega zakona, ko bi hoteli slovenske televizijske oddaje skriti na 10-minutni tedenski ali celo štirnajstnevni pregled zgolj krajevnih deželnih dogodkov. Slovenska skupnost poudarja,

da se slovenska manjšina nikakor ne more zadovoljiti s programom, ki bi bil zožen in torej bistveno manjši od tistega, ki ga ima manjšina nemškega jezika že nekaj let na Južnem Tirolskem. Zato Slovenska skupnost zahteva, da se slovenske televizijske oddaje pričnejo s 1. januarjem 1976 z dnevnimi poročili, ki naj vsebujejo pregled vesti iz mednarodnega in državnega političnega življenja, krajevne novice s posebnim poudarkom na dogodke iz življenja slovenske manjšine, kulture, gospodarstva in športa. To prvo obdobje televizijskega dnevnika je treba po treh mesecih poskusnih oddaj pestriti z drugimi programi, kot so kulturne, narodno zabavne, folklorne, dramske, otroške; šolske oddaje, kratki filmi, dokumentarji itd. Pri tem je nujno treba navesti dobre stike z RTV Ljubljana in poskrbeti za lasten strokovni kader, ki bo sposoben pripraviti kvalitetne televizijske programe v lastni režiji. V tem drugem razdobju naj bi se oddaje obogatile tudi z rubrikami o življenju in delu naših ljudi in to na vseh področjih od kulturnega in gospodarskega, do sindikalnega in športnega.

V zvezi s problemom oddajanja, Slovenska skupnost poudarja, da bi bilo najbolje če bi v celoti slovenske televizijske oddaje pripravljali ter oddajali s tržaškega sedeža RAI, ki ima že na razpolago primerne prostore. Te je treba opremiti z vsemi potrebnimi aparaturami in seveda s kvalificiranim osebjem. Ker se Slovenska skupnost zaveda, da priprava študijev v Trstu zahteva določen čas, bi v prvem obdobju od 1.1. do 1.4.1976 oddajal slovenske televizijske oddaje center RAI-a v Rimu, podobno kot že nemške programe za Južno Tirolsko.

V zvezi s komisijo, ki naj nadzoruje slovenske televizijske oddaje, je Slovenska skupnost mnenja, da mora zajemati izključno slovenske predstavnike. Dalje mora biti Slovenska skupnost udeležena pri upravljanju in nadzorstvu slovenskih televizijskih oddaj.

V posebni konvenciji med državo in ustanovo RAI mora biti točno določen način uresničevanja slovenskih televizijskih oddaj in potrjeni že omenjeni datumi postopnega uvajanja z jasno določeno organizacijsko strukturo. Kompetence deželne nadzorne komisije so iste, kot jih zakon o reformi televizijske ustanove predvideva v vsedržavnem merilu.

—o—

Še o televiziji

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti se je sestalo v Jamljah in pod predsedstvom Mirka Špacapana obravnavalo nekatera važnejša vprašanja, ki zadevajo tako slovensko narodno skupnost v deželi kot organizacijsko dejavnost Slovenske skupnosti same.

Posebno pozornost je deželno tajništvo posvetilo problemu slovenskih deželnih televizijskih oddaj, katere nameravajo pristojne oblasti proizvajati v Rimu. Govori se namreč, da se je ravnanje tržaškega se-

deža radiotelevizijske ustanove v tem smislu že orientiralo, ne da bi pri tem upoštevalo želje slovenskega prebivalstva, katere je Slovenska skupnost večkrat tolmačila in v tem smislu tudi vložila več vprašanj in interpelacij v deželnem svetu. Deželno tajništvo je ugotovilo, da bi taka rešitev oškodovala vso narodno skupnost v Furlaniji - Julijski krajini, saj bi bile televizijske oddaje, pripravljene v produkcijskem centru v Rimu, daleč od resnične stvarnosti in upravičenih potreb in želja slovenske narodne skupnosti, ki se že desetletja bori za televizijske oddaje v slovenskem jeziku. Zato Slovenska skupnost ne bo odstopila od zahteve, da bi bil produkcijski center slovenskih televizijskih oddaj v Trstu, to je v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

V nadaljevanju se je bil predvsem govor o pripravah na študijski seminar Slovenske skupnosti, ki bo 20. in 21. septembra letos v Kanalski dolini. Na tem srečanju bodo člani svetov in komisij Slovenske skupnosti ter člani mladinskih organizacij poglobili nekatere bistvene probleme slovenske politične organizacije in si dali ustrezne smernice za nadaljnje politično, socialno in sindikalno delovanje Slovenske skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Daljši del se je je deželno tajništvo posvetilo novemu položaju v krajevnih upravnih ter odnosu Slovenske skupnosti do novoizvoljenih odborov, do katerih je Slovenska skupnost v odločni in kritični, čeprav konstruktivni opoziciji. O vsem tem bodo člani razpravljali tudi na deželnem kongresu Slovenske skupnosti, ki bo sklican letos jeseni.

Stalno slovensko gledališče v Trstu

V torek, 26. t.m., je upravni svet Stalnega slovenskega gledališča odobril proračun in program delovanja za jubilejno sezono 1975-76. Na podlagi sklepa Upravnega sveta je gledališki ansambel pričel z rednim delom.

V repertoarju, ki bo posebej najavljen, so med drugimi zastopani s svojimi deli Wedekind, Gorki, Kröetz in Feydeau, priznani avtorji iz svetovne dramatike. Velik del repertoraja je posvečen slovenski dramski ustvarjalnosti. Poleg Leskovčeve drave »Dva bregova«, otvorne predstave jubilejne sezone, ki bo 10. oktobra, bo uprizorjena tudi slovenska novost Josipa Tavčarja, s čimer bo prišlo do nedvomne obogatitve domače dramatike. Aldo Nico-

laj, priznani sodobni italijanski avtor, bo izpolnil repertoar.

Poleg nekaterih uprizoritev iz lanskega repertoarja bodo gostovanja vseh slovenskih gledališč, gostovanje Jugoslovanskega dramskega gledališča iz Beograda in gledališča Komedija iz Zagreba dopolnila letošnji jubilejni umetniški program dela.

Poleg redne dejavnosti v Kulturnem domu v Trstu in v vsej deželi, bo SSG prisotno v vsem slovenskem kulturnem prostoru in bo v nekaterih velikih centrih Jugoslavije.

V jubilejni sezoni 1975-76 je program delovanja SSG izjemno bogat, saj z njim gledališče proslavlja tridesetletnico neprekinjenega delovanja, ki se je začelo 2. decembra 1945 z uprizoritvijo »Jernejeve pravice« v gledališču Fenece.

Obenem z odobritvijo proračuna je upravni svet SSG odobril štiri nova delovna mesta za igralce, s čimer je omogočena postopna obogatitev in organska rast ter prepotrebna pomladitev ansambla. Vendar, spričo izredno težkega finančnega stanja in neurejenega statusa SSG, je upravni svet svoje sklepe, za katere nima učinkovitega materialnega kritja, sprejel samo na podlagi obljub o dokončni zakonski ureditvi. Minister za turizem in prireditve Sarti, ob navzočnosti poslanca Belcija, je namreč sprejel obveznost, da bo parlamentu predložil v čim krajšem času poseben zakon o globalni sistematizaciji gledališča slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. V pričeanju, da bo končno do tega prišlo, je Upravni svet dal pristanek za začetek sezone.

Od obrtniških izkušenj
v trgovinsko dejavnost

- Serijsko pohištvo
- Pohištvo po meri
- Preureditve

Korsic

Anton Korsic

Oprema
za terase in vrtove

POSEBNI POPUSTI!!!
OBIŠČITE NAS!!!

T R S T

Prodajalna:
ul. S. Cilino, 38
telefon 54390

Dom in delavnica:
ul. Damiano Chiesa, 91
telefon 725757

S TRŽAŠKEGA**Program študijskih dni v Dragi**

SOBOTA, 6.IX. ob 16. uri slovesen začetek *Ob desetletnici Drage*, govori predsednik - *Pozdravi predstavnikov oblasti* - *Koncert fantov izpod Grmade*, vodi Ivo Kralj
Kratek odmor

SOBOTA, 6.IX. ob 17. uri:
Helsinki in slovenska stvarnost, govori dr. Drago Legiša.
Debata in zaključek.

SOBOTA, 6.IX. ob 20.30: maša v bazoviški župni cerkvi za bazoviške žrtve.

NEDELJA, 7.IX. ob 8.30: maša na prostem na kraju zborovanja z versko mislijo.

NEDELJA, 7.IX. ob 10. uri: okrogla miza na temo:

Pomen samostojnega javnega nastopa v zamejstvu. Govorili bodo predstavniki iz Koroške, Goriške in Tržaške.

Kosilo.

NEDELJA, 7.IX. ob 16. uri:

Življenjska sila in notranja moč slovenskega naroda. Govori dr. Ferdinand Kolednik.
Debata.

Nedelja, 7.IX. ob 17.30:

Kako je duhovščina pripravljala osvoboditev slovenskega naroda. Govori dr. Rudolf Klinec.

NEDELJA, 7.IX. ob 19. uri:

Tudi ti so polagali temelje svobodi. Koreferat dr. Rado Bednarik.
Debata. Povzetek predavanj in sklepi.

PONEDELJEK, 8.IX.:

Izlet v tržaško okolico, če bo zadosti interesentov.

OPOZORILO NA DRAGO

Bravce opozarjamo na študijske dni v Dragi, ki se začnejo to soboto, 6. septembra. Na sporedu bodo tudi letos, na jubilejnih desetih študijskih dneh, zanimiva in aktualna predavanja o slovenskih problemih. Študijski dnevi pa so obenem lepa priložnost za srečanje in obnavljanje starih prijateljstev in poznanstev. Za hrano in tudi prenočišče (po želji) bo poskrbljeno kot vsako leto.

—o—

DETELOVA POVEST V TRŽAŠKI KNJIGARNI

V Tržaški knjigarni je v prodaji zanimivo napisana povest Leva Detela »Marijin mojster«. Zajeta je iz srednjega veka. Izdala jo je Mohorjeva družba v Celovcu. To je doslej najboljše Detelov tekst, ki ga prikazuje kot dobrega pripovedovavca. Mojster je zlasti v slikanju srednjeveškega okolja.

RAZSTAVA ITALIJANSKIH LIKOVNIKOV IZ ISTRE IN Z REKE

13. in 14. septembra bo v Gradežu slikarska in kiparska razstava, ki jo bo organiziralo Združenje Italijanov iz Istre in z Reke v sodelovanju z deželnim odborom Furlanije - Julijske krajine. S svojimi deli se bodo predstavili umetniki, ki pripadajo italijanski narodnostni skupnosti v Jugoslaviji.

Razstavo bodo po 14. septembru prenesli v Trst.

Zakaj je Slovenska skupnost odklonila koalicijo DC, PSDI, PRI

V torek, 2. septembra, se je na strankinem sedežu sestalo tajništvo goriške Slovenske skupnosti. Predsednik in tajnik sta poročala o poteku razgovorov s strankami, ki sestavljajo odbor goriške občine. Slovenska skupnost je zavzela negativno stališče do koalicije DC, PSDI, PRI in do programa, ki so ga te stranke predstavile, ker niso sprejele nekaterih zahtev, ki so po mnenju Slovenske skupnosti bistvenega pomena za razvoj naše narodne skupnosti na Goriškem.

V zvezi z ukinitvijo četrtega razreda slovenske trgovske šole tajništvo Slovenske skupnosti ugotavlja, da je tako ravnanje šolskega ministrstva nesprejemljivo, ker ne upošteva specifičnih zahtev in potreb slovenskega šolstva v Italiji. Zato ostro protestira proti ministrskemu ukrepu, ki

škoduje in diskriminira slovensko študirajočo mladino in ji onemogoča dokončno izpopolnitev že začete specifičnega študije na trgovski šoli. Slovenska skupnost je poslala ministru posebno noto, v kateri zahteva preklic ukinitve dopolnilnega tečaja. in dokončno rešitev problema tega zavoda.

Tajništvo sklicuje svet Slovenske skupnosti za sredo 10. septembra. Na dnevnem redu je poročilo o položaju na goriški občini in o pripravah na študijski seminar Slovenske skupnosti, ki bo v drugi polovici septembra.

—o—

VPIS V OSNOVNE ŠOLE

Prinašamo pregled o vpisih otrok v naše osnovne šole za goriško didaktično ravnateljstvo za šolsko leto 1975-76. Najprej navajamo število otrok, vpisanih v prvi razred.

V osnovno šolo v ulici Croce (Šolski dom) se je vpisalo 8 dečkov in 12 deklic; v ulici Randaccio (Mali in Novi dom): 9 dečkov in 8 deklic;

v Štandrežu 4 dečki in 11 deklic;
v Podgori 1 deček in 1 deklica;
v Pevmi 3 dečki in 6 deklic;
v Štmavru 1 deček;
v Števerjanu: 3 dečki in 5 deklic;
na Plešivem 1 deček;
v Škrljevem ni nobeden vpisan.

V vse prve razrede goriškega didaktičnega ravnateljstva je torej vpisanih 30 učencev in 39 učenk, skupno 69.

Skupni pregled vseh šolarjev vseh razredov po posameznih šolah za šolsko leto 1975-76 je pa naslednji:

Gorica, ul. Croce 51 dečkov, 45 deklic;
Gorica, ulica Randaccio 36 dečkov, 22 deklic!

Štandrež: 27 dečkov, 29 deklic;
Podgora: 10 dečkov, 12 deklic;
Pevma: 16 dečkov, 18 deklic;
Štmaver: 2 dečka, 2 deklici;
Števerjan: 14. dečkov, 19 deklic;
Plešivo: 2 dečka, 2 deklici;
Škrljevo: 1 deček.

Skupno število znaša 318 otrok.

SINDIKATOVNO SPOROČILO

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje (SRS) pripravlja tudi letos seminar slovenske kulture in jezika za učitelje in profesorje na šolah s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem in Goriškem. Seminar bo od 15. do 24. septembra 1975 v Kranju v hotelu Creina. Za udeležence z Goriškega je tudi letos rezerviranih 10 mest. Udeleženci naj se javijo v recepciji hotela Creina v nedeljo, 14. septembra ob 18. uri.

Udeležencem bodo povrnjeni potni stroški in stroški bivanja v hotelu.

Kdor se namerava udeležiti, naj se javi pri članih I.O. Sindikata.

PRIREDITEV V DOBERDOBU

Večina prosvetnih društev na Goriškem je že zaključila svoje poletne praznike, prireditve in razne šagre, ki so skoro vse, kljub neugodnim vremenom, kar dobro uspele.

Katoliško prosvetno društvo »Hrast« v Doberdodu pa bo priredilo v soboto in v nedeljo, dne 6. in 7. septembra »Septembrski praznik« z živahnim sporedom, govorom ob 30-letnici osvoboditve ter z nastopom veselega slovenskega ansambla »Mihe Dovžana«.

Nova številka revije »Most«

Nova, 43. in 44. številka revije MOST je v znamenju Edvarda Kocbeka, kateremu je posvečenih šest izmed devetih člankov oziroma prispevkov. Prvi je nepodpisan in velja torej za uvodnik uredništva. V njem je predstavljen in karakteriziran lik ali bolje rečeno osebnost Edvarda Kocbeka s spoštovanjem, vendar pa nekoliko površno, kar zadeva nekatere formulacije, in tudi nekoliko krivično do tistih, ki gledajo na Kocbekovo vlogo drugače kot uredništvo Mostu. V uvodniku je nedvomno preveč pretirano poudarjen Kocbekov spor s takimi imenovano uradno Cerkvijo, ta pa prikazana samo kot zaveznica konservativnih in nazadnjaških sil v svetu. To pretiravanje se stopnjuje do trditve, da medtem ko je začel Kocbek s skupino krščanskih socialistov sodelovati z naprednimi silami (komunisti, socialisti in levimi liberalci) in bil med ustanovite-

lji OF, se je katoliška hierarhija, namreč slovenska, pripravljala na sodelovanje z okupatorjem. To zadnje je huda trditev, ki je tudi nezgodovinska, kajti katoliška hierarhija na Slovenskem je obsegala ne samo ljubljanskega škofa, ampak tudi mariborskega, in če raztegnemo pojem cerkvene hierarhije na vso višjo duhovščino na Slovenskem, je obsegala tudi celo vrsto kanonikov, opate slovenskih samostanov in razne druge cerkvene funkcionarje, od katerih jih je bila večina bodisi pregnana od okupatorja, bodisi zaprta. Znana je usoda mons. Poljanca na Koroškem, ki so ga nacisti takoj po zasedbi Avstrije zastrupili. 29 slovenskih duhovnikov je bilo poslanih v Dachau, mnogi so postali smrtni žrtve nacizma in fašizma. A tudi za ljubljanskega škofa je kljub

(Dalje na 6. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Zbornik »Carinthia I« za leto 1975

Zadnjič smo poročali o zborniku »Carinthia« Koroškega zgodovinskega društva za leto 1974. Danes pa naj spregovorimo o zborniku »Carinthia« za leto 1975. (Oba sta izšla pred kratkim istočasno).

Tudi letošnji zbornik je zajetna knjiga, saj šteje 348 strani večjega formata in se enako kot lanski odlikuje po lepi tiskarski opremi, kar velja tako za tisk sam kot tudi za papir in fotografije, ki ilustrirajo posamezne razprave. Zbornik je posvečen dr. Wilhelmu Neumannu, uredniku »Carinthie« in ravnatelju koroškega deželne arhiva za njegovo šestdesetletnico. Dr. Neumann pa opravlja še razne druge funkcije na območju zgodovinske vede, poleg tega, da je delaven in ploden kot zgodovinar-raziskovavec. Jubilejni članek o njem je napisal Alfred Ogris. Josef Höck pa je objavil seznam njegovih najvažnejših znanstvenih del. Iz nje ga je razvidno, da je pisal med drugim o turških vpadih na Koroško, o Michaelu Gothardu Christianicku in njegovi zgodovini Koroške, o mestnem grbu Beljaka, o Jakobu Unrestu in njegovi »Avstrijski kroniki«, ki obravnava tudi koroško zgodovino, o sejmih v Beljaku, o neki pozabljeni invaziji Korošcev na Tirolsko, o beljaških študentih na nemških univerzah do leta 1518, o reformaciji v Beljaku in o devetstoletnici Beljaka, o zgodovini Koroške, o zgodovini Zilske doline in še o marsičem. Lahko se reče, da je zelo plodovit in eden najbolj angažiranih in polemičnih koroških zgodovinarjev.

Letošnji zbornik je razdeljen v tri dele: Zgodovino, Koroška in sosedne dežele, Beljak in njegova okolica, prispevkov pa je kakih 25. Jasno je, da lahko tu spregovorimo zaradi pomanjkanja časa le o nekaterih, ki so za nas najbolj zanimivi.

V skupini zgodovinskih razprav obravnava Heinrich Fichtenau vprašanje, kje je bil doma koroški zgodovinar Johann iz Viktringa. Avtor pušča vprašanje, odkod je bil ta odlični zgodovinar 14. stoletja, ki je imenitno obvladal latinščino, kot le malokdo v tisti dobi, odprto. Siegfried Haider piše o malo znanem koroškem zgodovinarju župniku Jakobu Radhaubtu, po katerem je povzema snov tudi Christalnik. Radhaubt je bil župnik v Tulčniku in proš pri Gospe Sveti, ki jo je obranil pred obleganjem Madžarov. Umrl je leta 1500.

Friedrich Hausmann prikazuje dopisovanje zgodovinarja Christalnica z grofom Joachimom Ortenburgom. Gustaf Adolf von Metnic pa razpravlja o rodoslovnem raziskovanju na Koroškem. Siegfried Hartwagner opozarja na površno upoštevanje zgodovinskih virov pri mnogih avtorjih zgodovinskih publikacij, ki se omejujejo na prepisovanje in povzemanje po drugih, namesto da bi sami preverili vire. To velja tudi za obravnavanje raznih koroških zgodovinskih vprašanj, pa tudi etnografskih zadev. V marsičem ima Hartwagner prav, vendar pa mu ni mogoče v vsem pritrditi, posebno ko išče nekaterim koroškim značilnostim ljudske kulture in verskih običajev izvor pri Kelatih in pri tem ne upošteva Slovencev, npr. kar zadeva slovito romanje na štiri gore in postavljanje cerkv na gorah. Karl Dinklage je prispeval kratek članek o arhivu znanega Hansa Steinacherja, ki je igral pomembno vlogo na

strani nemških Korošcev v zvezi z boji iz plebiscitov po prvi svetovni vojni in je stopil v ospredje tudi v času nacizma.

V skupini razprav »Koroška in njene sosedne dežele« obravnava Heinz Dopsch funkciji »gewaltbotov« in »pfalzgrafov«, sodnikov in palatinskih grofov na Koroškem, in se dotika pri tem vprašanja takoimenovanega »hrvaškega« okraja na Koroškem. Palatinsko funkcijo so, kot znano, dolgo opravljali goriški grofje. Iz besede »valtbot« pride, kot pravi, pogosti koroški in vseslovenski priimek Vavpot (in seveda tudi Vavpotič). To je bila značilna koroška funkcija sodnikov, ki so ustoličevali koroške kneze, za kar navaja avtor nekaj zanimivih, doslej v splošnem slovenskem zgodovinsko neupoštevanih virov, npr. poročilo cesarskega notarja Burcharda iz Kölna iz leta 1161. Ta razprava kljub svoji stvarnosti in nezahtevnosti v veliki meri osvetljuje izvor in potek ustoličevanja koroških knezov. Znani italijanski jezikoslovec in etnograf Giovan Battista Pellegrini pa prikazuje nastanek furlanskega jezikovnega atlasa in opozarja pri tem tudi na delež slovenščine in nemščine. Günter Cerwinka objavlja zelo zanimivo razpravo o

mariborskih meščanih v začetku 14. stoletja, iz katere je razvidno, da so igrali veliko vlogo v mestnem življenju meščani, ki so prišli oziroma so bili doma v okolici. Tako npr. neki Lube ali Zvitnik, pravzaprav Lube Zvitnik, ker je bil, kakor kaže, zelo zvit in prebisani. Dolgo je bil mestni oziroma pokrajinski sodnik ali župan. Omenjeni so tudi neki Košaki ali Košakarji oziroma v plemiški in nemški obliki von Koschacherji. Otto Friedrich Winter podaja pregled med koroškimi garnizijami, t.j. vojaškimi posadkami, do leta 1918, Claudia Frass-Ehrfeld pa obravnava poročila takoimenovane Milesove misije o dokončni meji na Koroškem, po kateri bi bila v glavnem Drava meja med Avstrijo in Jugoslavijo na Koroškem. Milesova poročila doslej zgodovinsko še niso bila izkoriščena, kot pravi avtorica. Iz razprave je razvidno, kakšno vlogo na južnem Koroškem so igrali pri Milesovi misiji nemški napisi na nagrobnikih na južnem Koroškem in stare nemške krstne knjige v cerkvah in samostanih.

V tretjem delu se dotika Oskar Moser v svoji razpravi o prostorih beljaške mestne hiše okrog leta 1300 zanimivih etnografsko-jezikovnih vprašanj, pri čemer omenja tudi Kranzmayerjevo razlago o izvoru besede »liewe« oziroma slovenske »leva«, ki pa pride gotovo iz gotsko-nordijske besede »leiva« (spustiti skozi), ne pa iz nemške besede Licht-svetloba. Gre namreč za luknjo v zidu, skozi katero je uhajal dim, ko še ni bilo dimnikov.

fj

Nova številka revije »Most«

(Nadaljevanje s 5. strani)

vsemu, kar se mu lahko očita (to je predvsem naivnost) zelo tvegano reči, da »se je pripravljala« na sodelovanje z okupatorjem. Treba bi bilo šele dokazati, da je storil, kar je pač storil, iz želje po kolaboracionizmu, ne pa samo iz pretirane plašljivosti in politične zmedenosti, ki pa sta bili tradicija na ljubljanskem škofovskem sedežu že od časa škofa Jegliča, ki se je smatral za arbitra slovenske politike, in mogoče še od prej. Prav ta o se ni mogoče strinjati s trditvijo, da vnaša Kocbek v jugoslovansko kulturno življenje širino svojega evropskega kulturnega humusa, kajti Kocbek je bil in je ostal v bistvu slovenski pisatelj. O kakem njegovem večjem odmevu v ostalem jugoslovanskem prostoru ni nič znano. Čudna je tudi naslednja trditev: »Kocbek je mogoče problem umazanih in čistih rok preveč idealiziral, prav gotovo ni oblika, ki jo je nedavno izbral za razčiščevanje tega problema, najboljša — povezujoč se z ljudmi, ki se radi dvigajo nad zgodovino, zaradi česar tudi zaostajajo za občimi socialnimi gibanji in izgubljajo izpred oči širše socialno ozadje sodobnega sveta — toda bržkone ni na drugi strani molk in izogibanje lastni, kritični oceni pot, ki bi stabilizirala pridobitve socialističnega družbenega reda.«

Kaj pomeni »preveč idealizirati problem umazanih in čistih rok« in kje je tista meja, do koder se lahko gre?

Sledita dva spisa Edvarda Kocbeka, oba starejšega datuma. Prvi ima naslov »Mrksizem in krščanstvo« in je vzlet iz revije »Križ«, l. 1928, drugi pa je naslovljen »Temelji osvobodilnega sodelovanja« ter je iz leta 1941. Gre za Kocbekov govor na skupnem sestanku predstavnikov komunistične stranke in krščanske skupine 14. novembra 1941 v Ljubljani. Ta zadnji tekst je

še posebno zanimiv, ker dokazuje takratno razpoloženje in usmerjenost krščanske skupine v Osvobodilni fronti. Sledijo besedila že znanih pričevanj Marjana Rožanca, Tarasa Kermaunerja in Aleša Lokarja o Kocbeku. To so namreč besedila predavanj, ki so jih imeli v Trstu pod naslovom »Moje srečanje s Kocbekom«. Vsa tri so zanimiva in aktualna, vendar pa osvetljujejo le ozko plat Kocbekove osebnosti, kakor jo pač kdo vidi s svojega subjektivnega stališča. Zelo zanimiva je razprava »Jugoslovansko samoupravljanje med utopijo in realnostjo«, ki jo je prispeval znani sociolog Veljko Rus iz Ljubljane. Tudi to je dejansko besedilo predavanja, ki ga je imel lani v Trstu. Kot že naslov pove gre za kritično osvetljava samoupravljanja v jugoslovanskih podjetjih. Menimo, da je revija MOST z objavo tega predavanja napravila zaslužno dejanje. Rusove trditve bi zaslužile še diskusijo in osvetlitev, a žal nas izkušnje učijo, da ravno najboljše, najbolj nove in pogumne ideje in kritike v naši in splošno slovenski javnosti ne najdejo odmeva, razen morda negativnega zaradi razširjenega konservativizma vseh barv. Jože Pirjevec-Pierazzi je prispeval ne preveč zahtevno razpravo »Razmerje rodoljubov Risorgimenta do manjšinskega vprašanja«. Moti njen naslov, kajti takrat so bili v Avstriji manjšina tako Italijani kot Slovenci. Številka se zaključuje z besedilom Erosa Sequija o problemih, vsebini in usmerjenosti manjšinskih kulturnih revij. Gre za besedilo tiskovne konference, ki jo je imel Sequi kot kulturni delavec italijanske manjšine v Jugoslaviji svojčas v Trstu.

V splošnem se lahko reče, da je ta številka Mostu sicer aktualna in zanimiva, a precej odmaknjena od tukajšnje stvarnosti.

fj

Sodobno kmetijstvo

Kako poceniti gradnjo hlevov

Pocenitev pridelovalnih stroškov v živinoreji je pri nas možna na eni strani s primerno krmo, morali bi torej pridelati več kvalitetnega sena in spuščati živino na pašo, na drugi strani pa z zmanjšanjem človekovega dela, t.j. z mehanizacijo. To zadnje pa je dosegljivo z gradnjo primernih hlevov. Mnogi stari hlevi so in bodo še naprej uporabni in tudi primerni za obnovo, vendar pa je sodobno organizacijo dela v hlevu, ki naj bi zmanjšala človekovo delo, možno doseči le, kot kaže praksa, z novo gradnjo. To seveda velja posebno za velike hleve združnih organizacij, pa tudi za srednje velike zasebne hleve.

Zelo pomembno je graditi hleve čim cenejše, seveda tako, da se živali v njem počutijo dobro in da tudi človek hitro dela. Postavka, ki najbolj vpliva na višino stroškov, je seveda delovna sila, zato je tudi najbolj primerno mehanizirati delovni postopek na najvišjo možno mero, tako da se nadomesti čim več človeškega dela. S tega stališča investicije v stroje sploh niso visoke.

Če hočemo poceniti gradnjo hlevov, moramo zbrati ravno zemljišče (kar pa je v naših razmerah težko najti in blizu vodovodnih in električnih priključkov, in pa enostavno zgradbo hleva. Enostavna konstrukcija omogoča namreč hitro gradnjo.

Težko se bomo izognili stroškom za nasutje ali zravnavo terena, ker so zemljišča pri nas v glavnem nagnjena in so zato zemeljska dela prava poguba, kar za deva ceno objektov. Toliko bolj moramo skušati spremeniti način gradnje. Pri starem načinu gradnje začnejo najprej s temelji, nato z zidovi in nazadnje s streho. To pa je zelo neučinkovito. Sodobna gradnja hlevov upošteva prefabricirane dele. Po-

trebno je zgraditi temelje in na njih postaviti celotno konstrukcijo hleva ter ostrešja, takoj nato pa streho in šele nato vse ostalo. Tak način gradnje je hiter. Važno je, da je strešna konstrukcija novih hlevov brez podpornih stebrov, kar omogoča nadaljnjo gradnjo tudi v dežju. Delo se v takih razmerah ne bi smelo več zavleči. Tudi pri nas na Tržaškem in Goriškem imamo nekaj takšnih zasebnih hlevov, katerih cena je bila mnogo nižja od običajnih hlevov, to pa zato, ker je gradnja hleva potekala zelo hitro.

Preprečiti samovnetje sena

V zelo vlažnem in deževnem vremenu, kot ga je bilo letos na pretek, pride večkrat do samovnetja sena in tako do požara kmečkih stavb. Pa tudi če ne pride do samovnetja, je škoda, ki jo povzroča visoka temperatura sena, precejšnja. Nekateri pravijo, da temperatura okoli 75 stopinj ni še tako nevarna, vendar to ne drži, saj je hranilna vrednost takega sena nična povrh pa je tako seno škodljivo živini. Zelo primereno je, da si takrat, ko vlaga sena presega 15-18 odst., nabavimo termometer in da stalno nadzorujemo temperaturo sena. Nikakor ne smemo pustiti, da seno doseže temperaturo okoli 75 stopinj. Razen s prekladanjem sena si lahko pomagamo tudi s pastirsko soljo, ki ne stane dosti (3.180 lir na stot). Na stot sena potrosimo približno 4 kg soli. Seveda ne smemo pokladati živini preveč take krme, temveč največ 5 kg na dan.

Je možna vlada s komunisti?

(nadaljevanje s 1. strani)

ter obema manjšima levosredinskima strankama s tem prenehala. Na vladni ravni bi se verjetno le še zaostri, ko bi šlo za konkretne gospodarske, socialne in notranje-politične odločitve, saj sta koncepta komunistov in levosredinskih strank bistveno različna. Komunisti bi hoteli spremeniti značaj italijanskega gospodarstva in ga socializirati in načrtovati po marksističnih formulah in modelih; temu cilju se gotovo ne bi na daljši rok odrekli. Krščansko-demokratska stranka skupaj z republikansko in socialdemokratsko pa bi gotovo vztrajala pri formuli tržnega gospodarstva in organski povezanosti z ostalim zahodnoevropskim gospodarstvom, zlasti v okviru Skupnega evropskega trga. To bi povzročalo neprestane spore v vladi in hromilo njeno dejavnost. Ukrepi, ki bi jih bila sposobna sprejemati, bi bili v protislovju med seboj ali kompromisni, s tem pa tudi neučinkoviti.

Razen tega bi izginila politična opozicija v državi, razen desničarske, liberalne in misovske. To bi nujno postavilo liberalno

in misovsko stranko na postojanke, ki bi si bile blizu v boju proti »komunistični nevarnosti«. Spričo vedno večje šibkosti liberalne stranke bi to nujno okrepilo novofašistično stranko in usmerjalo k njej vse nezadovoljneže. Posledica vsega tega bi bil kaj čuden notranje-politični položaj, katerega posledica bi bila zmeda.

Zato je dejansko mogoča samo izbira: ali levosredinska ali ljudskofrontaška vlada (komunisti in socialisti), a ne vsi skupaj. Če bi pa do tega vendar prišlo, pa bi pomenilo to samo prehodno obdobje, ki bi se prej ali slej končalo s tem, da bi bili izriniti iz vlade bodisi komunisti bodisi krščanski demokrati s svojimi zavezniki in politična nasprotstva bi se še neprimerno bolj zaostri.

»BRINJEVKE«

Na slovenskem učiteljskišču Anton Martin Slomšek je v preteklem šolskem letu izšla nova revija »Brinjevke«. Isti naslov je imela revija, ki jo je slovenska primorska mladina ilegalno izdajala pod fašizmom.

Veleturnir v Milanu, največji tovrstni v Italiji, po San Remu 1930. leta, se je prevesil v drugo polovico. Za molk o njem poskrbijo italijanska občila, zaposlena kot so z izjavami o izjavah. Častno izjemo tvori naš Radio Trst A, Primorski dnevnik ter še kakšen časopis (rari nantes...).

Iz zadrege, katero cvetko iz pisane loke utrgati našim bralcem, nas je rešila partija med napadalčema in pol, Larsenom in Ljubojevićem. Zlasti njen zaključni del je tak, da ga kombinacije željni kibici težko pozabimo.

LARSEN - LJUBOJEVIČ
Obramba Ben Oni

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 c5, 4. d5 ed5, 5. cd5: g6, 6. Sf3 Lg7, 7. e4 d6, 8. Le2 0 0, 9. Sd2 Te8, 10. 0-0 Sbd7, 11. a4 a6, 12. Kh1 Tab8, 13. f4 c4, 14. e5 de, 15. Sc4: b 5, 16. ab: ab:, 17. Se5: b4, 18. Sb5.

Morda se motimo, toda zdi se nam, da bi bila 18. Sc6 perspektivnejša za belega. Le oglejmo si varianto: 18. Sc6 bc3:, 19. Sd8: cb2:, 20. Lb2: Tb2:, 21. Se6. Tri figure za damo v zapleteni poziciji: težko je ugibati karkorli. Z igrano potezo pa obični beli skakač praktično do konca partije na polju, kjer je sebi in svojim tovarišem v napoto.

1. .. Se5:, 19. fe5: Te5:, 20. Lf4.

Tako je beli dobil kvaliteto. Udarec v prazno: na polju e5 bo črni lovec močnejši, kot pa bi bila trdnjava.

20. .. Sd5:, 21. Lc4 Le6, 22. Le5: Le5: 23. De2. Spet se nam zdi 23. Dd3 močnejša poteza, po kateri je težko najti zmagoviti postopek. Dva odgovora sta zagotovo slaba za črnega:

A) 23. .. Dg5?, 24. Le5: (grozilo je 24. .. Sf4 in 24. .. Se3) Td8, 25. Ta8.

B) 23. .. Lb2:?, 24. Tad1 itd.

Največ obeta črnemu 23. .. Dh4, toda tudi tu mora biti oprezen, kar dokazuje varianta: C) 23. .. Dh4, 24. g3 Lg3:?, 25. Dg3: Dc4:, 26. Db8:+

Tako pridemo do nadaljevanja:

D) 23. .. Dh4, 24. g3 Dh5, po katerem beli ne sme vzeti skakača, saj bi sledilo: 25. Ld5: Lg3:, 26. Dg3: Ld5:+, 27. Kg1 Tb5: in črni bi moral vseeno zmagati, čeprav zdaleč ne tako enostavno kot v partiji.

23. .. Dg5, 24. Ld5: Ld5:, 25. Ta5 Tc8, 26. Sa7. In sedaj sledi prečudovito:

26. .. Dh4!!, 27. De5: Df2! Beli se vda.

Na 28. namreč sledi 28. .. Lg2:+, 29. Tg2: Tc1+, 30. Tg1 Tg1: mat. (Ne pa 28. .. Tc1 zaradi 29. De8+ Kg7, 30. De5+ in beli ima večni šah. Če mu hoče črni ubežati tvega poraz: 30. .. Kh6, 31. Dg5+ Kg5:??, 32. Td5:+ Kf6, 33. Tc1: Da7:).

DEDEK S 34. LETOM

Najmlajši stari oče v Veliki Britaniji je Albert Tuck. Kot stari oče pa nikakor ni star, saj ima šele 34 let. Poročil se je, ko je bil star 16 let, in ko jih je imel 17, je bil že oče. Pred dnevi pa je njegova 17-letna hči rodila in tako ima Albert Tuck že vnuka. Če bo šlo tako naprej, bo postal iz dedka kmalu pradedek. On pa je vesel in pravi, da je lepo imeti otroke, kadar je človek mlad, ker se lahko igra z njimi

Dekle z zaprtimi očmi

34

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Susnik

Nekoč sta stopala zakonca Hughe nenadno v obednico. Gospa Hughe je potegnila ven neki predal:

»No, Adolf, poglej... Ali ni to urejeno? Še nikoli nismo imeli podobne hišne!...«

Gospod Hughe, mož reda, je izvlekel ostale predale... Žlice, vilice, noži so bili brezhibno urejeni po svojem namenu v predalih, ki jih je bila Marija očistila v prostem času. V drugih omarah za posodo in v shrambi za perilo je bilo prav tako.

»Koliko škoda, da pri takih lastnostih...«

Gospod Hughe je čakal konec stavka...

In ker tega konca le ni bilo, je vurašal:

»Kaj hičeš reči...?«

»Nič!« je naglo zaključila gospa Hughe.

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE

Govorimo le s pomočjo ust.

A važne stvari nam šepetajo tudi nezatne stvarce v nevidnosti.

Tako trpi Marija neko neprestano oživljano muko, ne da bi sama prav vedela, zakaj.

Trpi, kadar gre mimo nje gospa, sedaj bolj kratkobesedna in hladna kot kdaj prej. Gospa je kar vidno nedorasla svoji vlogi ravnodušnosti in Marija večkrat prestreže njene zgražanja in jeze polne poglede na sebi.

Melanija pa je za svojo vlogo kakor ustvarjena. Nagajanje je prenehalo. S hišno je sedaj ljubezniva in vsiljivo zgovorna. Celestin se dalje ravna po njej, vedno iz strahopetnosti.

Marija Durand trpi od te ljubeznivosti prav tako kot trpi od obnašanja gospe Hughe.

Trpi, kadar jo draži gospod Ludvik... kadar jo sprašuje za svet... kadar gre še dalje in jo ima za svojo zaupnico.

Kolikokrat ga je poslušala, ker ni mogla drugače, a je upirala oči v vrata in trepotala, kdaj se bodo naglo odprla in se bo pokazala Melanijina glava s kuninim izrazom: »Ah, pardon!... Motim vaju...«

Tako so postali ljubosumnost, nezaupanje in sovražstvo običajno ozračje, v katerem edinem je bilo iskati vse vzroke in vse zanimanje za stvari in brez katerega jih ni bilo mogoče razumeti. In vendar so bili kljub temu v kuhinji vsi prijazni z njo.

Odkod to nasprotje?

Kaj se godi?...

Marija se čuti čimdalje bolj osamljena, a neprestano opazovana.

Celo v njeni sobi se ji zdi — včasih — ali pa je to samo misel? — da so bili nekateri predmeti dotaknjeni... Da lazijo okrog nje, kadar je notri... Da morda vdirajo vanjo, kadar nje ni notri?

Nekega dne jo je prevzel tak občutek osamljenosti, da si ni mogla kaj, da ne bi pisala onemu, ki jo je edini mogel razumeti..., duhovniku, ki ji je bil tistega strašnega dne obljubil, da je nikdar ne zapusti...

Ob 11. zvečer

Prihajam spet v svojo kamro... svojo kamro! Kakšna ironija, če se spomnim one druge..., sami veste, katere! Končno pa se tu vsaj lahko spustim na stol, spustim roke ob sebi in odložim masko s svojega obraza... masko za 300 frankov na mesec..., pustim očem, da se razjočejo, zakaj končno sem sama!...

Sem li dovolj nesrečna, da postane to prokletstvo božje — biti sama — moje edino zavetje?

Sama, da ne morem biti bolj.

Kaj je skupnega med gospodom in gospo Hughe in menoj? Med njunim sinom. dasi tako ljubeznivim, in menoj? Med kuharico in menoj?

Komu moram reči besedico o svoji notranji boli? Kdo bi jo razumel?

Soloh ne bi nikogar zanimala.

Zato pa sem zunaj tega podstrešja uboga Marija Durand, ki služi vsej hiši.

Toda v moji izbi mi je dovoljeno, da postanem v nočnih urah spet Rozalina pl. Cressy... Lahko se zatekam v svojo preteklost, tesno objemam svoje spomine, se lahko po volji razjočem in govorim Bogu: »Zakaj si dopustil, da me je rodilo takšno drevo, če sem imela pasti semkaj, v kuhinjo te Melanije!«

Ja, le jočite, moje oči, ki vznemirjate kot se zdi, gospo Hughe... Naj vidijo te solze moji starši in naj se me končno usmilijo!

Toda, bi li verjeli, gospod župnik?... Vtis imam, da skrunijo ti ljudje celo samoto moje kamrice.

Potem, ko je pokazala nekak peklenški voh, da je odkrila tisto, kar me je moralo prav posebno boleti..., potem, ko je našla besede, ki so bile posebej učinkovite za notranje mučenje, ki pa ga jaz resda nisem priznala, ali o katerem je ona zagotovo vedela, da me peče — je Melanija nenadno spremenila svoje obnašanje.

Gospa Hughe tudi...

Zakaj?... Kaj se je zgodilo...?

Če ne smeš nikogar ničesar vprašati... in če čutiš kar čutim... kar slutim jaz!... Kako je nekatere dni trd tvoj vsakdanji kruh, Gospod!

(Dalje)

Ideje in organizacija

(Nadaljevanje s 1. strani)

se in pobudnikov tudi na terenu. Pri tem se bo treba seveda ozirati na to, kaj želijo in kaj hočejo ljudje na terenu samem. Treba bo najti ljudi, ki imajo veselje za politiko.

Kar pa zadeva pomanjkanje jasnih političnih idej, ki ga je zdaj občutiti, gre predvsem za razlikovanje med svetovnim nazorom in političnim programom. To dvoje Slovenci na splošno in tudi tu vse preveč radi mešamo in zamenjujemo. Slovenska skupnost bi si morala določiti jasen politični program, ki bi ne bil samo volivni program za določene volitve. Moral bi povedati našim

ljudem, kaj misli in kaj hoče Slovenska skupnost glede glavnih problemov naše manjšine, pa tudi glede problemov vsega slovenskega naroda in tistih, ki nas zadevajo kot državljane Italijanske republike in kot Evropejce ter demokrate. Apeliranje na zgolj narodnostno pripadnost ni več zadosti. Če se je pred kakim desetletjem zdelo dovolj geslo »Slovenec voli Slovensko skupnost«, se je danes tako »manjšinstvo« kot glavna politična ideja že preživelo. Ljudje nočejo biti več samo »manjšinci«. Volivci in tudi slovenski volivci zahtevajo danes od svoje stranke več: da jim da jasen odgovor in da zavzame jasno stališče do problemov okrog nas.

—o—

JAPONSKI ZAKONSKI PAR JE PREPLUL TIHI OCEAN NA SPLAVU

Japonec Masatoshi Ishikava in njegova žena Noriko sta po 79 dneh plovbe s splavom prispela v San Francisco. Tihi ocean sta preplula na približno deset metrov dolgem splavu, napravljenem iz bencinskih sodov in cementa. V pristan ju je privlekel vlačilec in dva dni sta morala ostati v karanteni, ker carinsko osebje v pristanu ob sobotah in nedeljah ne dela. Tako so ju lahko pregledali, kot zahteva pristaniški pravilnik, šele pretekli ponedeljek.

Plovbo sta začela v japonskem pristanu Fukuyami in nista imela po poti nobenih težav. Dejala sta, da si bosta privoščila dvo-mesečne počitnice v Ameriki.

pohištvo

KOZMAN

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščejo **NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM** v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z n a n e TOVARNE MEBLO (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.